

Тақризи

роҳбари илмӣ ба диссертатсияи унвончӯ Раҷабова Марям Садриддиновна дар мавзӯи “**Ҷойгоҳи пораҳои манзум дар рисолаҳои мансури ирфонӣ**” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илми филология аз ихтисоси 10.01.03 -Адабиёти халқҳои кишварҳои хориҷӣ (адабиёти тоҷик)

Рисолаҳои ирфонӣ дар таърихи адабиёти тоҷик бо фарогирии мавзӯҳои адабӣ ва истифодаи каломӣ мавзун аз чанд дидгоҳ шоистаи пажӯҳиш ва омӯзиш мебошанд. Пеш аз ҳама, бо вуруди шеъри форсии тоҷикӣ ба рисолаҳои илмӣ ва таълимии орифони асрҳои XI-XIII адабиёти бадеӣ аз дарборҳои ҳокимони давр ба миёни тӯдаҳои мардуми шаҳру рустоҳо роҳ пайдо намуда, вижагиҳои ҷашмгире ба худ касб менамояд. Дигар он ки дар ин навъ шеърҳо ҷанбаҳои таълимӣ ва омӯзишӣ нисбат ба тарафҳои ҳунарии шеър бартарӣ пайдо мекунанд, ки ин ба тақозои мавзӯи рисолаҳо мебошад. Вале ин маъноӣ онро надорад, ки ашъори истифодашуда дар рисолаҳои ирфонӣ аз анвои ҳунари шеърӣ комилан озод бошанд. Ин ва дигар масъалаҳои марбути ашъори рисолаҳои ирфонӣ дар рисолаи илмӣ унвончӯ Раҷабова Марям бо тафсил ва амиқу дақиқ баррасӣ шудаанд. Пайдоиши шеъри сӯфиёна ва ё ҳодисаи истифода аз каломӣ мавзун осори мансури ирфонӣ дар адабиёти форсии тоҷикӣ аз падидаҳои муҳими адабӣ буда, мутаассифона, ҷудогона ва таври фарогир мавриди таҳқиқоти пажӯҳишгарон қарор надоштааст. Аз ин рӯ, муаллиф дар диссертатсия паҳлӯҳои гуногуни ин масъалаи корбурди назми орифона ва ҷойгоҳу нақши он дар рисолаҳои мансури ирфонии асрҳои XI-XIII – ро ба риштаи таҳқиқ гирифтааст.

Диссертатсия аз муқаддима, се боб, фаслҳо, хулоса ва китобнома иборат аст.

Дар қисмати муқаддима муаллифи диссертатсия чун анъана муҳиммияту навгонии таҳқиқоти хешро асоснок, ҳадаф ва вазифаҳои таълиф, масъалаҳои барои дифоъ пешниҳодшаванда ва дараҷаи омӯзиши мавзӯро баррасӣ намудааст.

Боби аввали диссертатсия, ки ба таҳқиқи пайдоиш ва инкишофи назми ирфонӣ дар адабиёти форсии тоҷикӣ ихтисос дошта, дар баробари зуҳури ин ашъор ба масъалаҳои таъсири он ба раванди адабии баъдӣ ва нуфузу нақши наъби аз ҳама интишорёфтаи ин гуна ашъор бахшида шудааст. Боби баъдии диссертатсия ба масъалаи асосии мавзӯи мавриди баҳс оид буда, муаллиф ҷойгоҳи порчаҳои манзумро дар рисолаҳои муҳимми мансури асрҳои ёдшуда, “Мирсод-ул-ибод” –и Начмуддини Розӣ, “Тамҳидот”-и Айнулқузоти Ҳамадонӣ ва “Кашф-ул-асрор”-и Рашидуддини Майбӯдӣ (аз ин китоби бузург, ки дар 10 муҷаллад аст, ашъори форсии мавҷуд дар он қисман таҳлили баррасӣ шудааст) мавриди гуфтугӯ қарор додааст.

Боби сеюми диссертатсия ба баррасии ҷанбаҳои ҳунарии шеърҳои мундариҷ дар рисолаҳои мансури ирфонӣ марбут аст ва муаллифи рисола дар ошкор намудани ҷойгоҳу мақоми оёту аҳодис, санъатҳои шеърӣ ва нақши ин наъби ашъор дар тарбияту парвариш ва ташаккули инсонҳо саъю кӯшиш намудааст.

Дар қисмати хулоса натиҷаҳои ба дастовардаи унвонҷӯ ҷамъбасти гардидаанд.

Диссертатсияи унвонҷӯ Раҷабова Марям Садриддиновна дар мавзӯи **“Ҷойгоҳи пораҳои манзум дар рисолаҳои мансури ирфонӣ”** таҳқиқоти илмии анҷомёфта буда, бо шеваи илмии ҷавобгӯ ба талаботи КОА ҚТ таълиф шудааст ва муаллифи он сазовори дарфёти дараҷаи илмии номзади илми филология аз рӯи ихтисоси 10.01.03 –Адабиёти халқҳои кишварҳои хориҷӣ (адабиёти тоҷик) мебошад.

Роҳбари илмӣ:

Муҳаммадиев Ш.М.

ҳодими пешбари илмии Институти забон ва адабиёти ба номи Рӯдакии АИ ҚТ, номзади илми филология.

Имзои Ш.М.Муҳаммадиевро тасдиқ мекунам:

Сардори шуъбаи кадрӣ Институти забон ва адабиёти ба номи Рӯдакӣ

Муродова С.

